

ทัศนคติของบุคลากรของ โรงพยาบาลราชบุรีที่มีต่องานวิจัย

จิรวรรณ สุขจินดา วท.บ. (พยาบาลสาธารณสุข)*

Abstract : Attitude toward Research Work of Ratchaburi Hospital Personnel.

Sukjinda J.

Department of Academic Services, Ratchaburi Hospital, Ratchaburi, Thailand.

Reg 7 Med J 1990 : 9 : 155-159

A survey for attitude toward research working of Ratchaburi Hospital officers was carried out during January to June 1989. Two hundred and forty two bachelor degree or higher graduates were enrolled in this study and supposed to answered the questionnaires. All of 242 questionnaires were responded. Fifty three percent wanted to do research of some form, while 14.19 percent did not and 32.38 was uncertain. Reasons for not being able to carry our research work ; lack of incentive was the reason for 46.19%, inadequate knowledge in research methodology in 36.67%, lack of references relating to research work in 8.57% and lack of funding in 8.57% of response. In respect for assistance ; 52.38% needed lecture or training in research methodology, 30.95% would like to have a research club set up, while 16.66% wanted to know how to get grants.

เรื่องย่อ : การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของบุคลากรของโรงพยาบาลราชบุรีที่มีต่องานวิจัย ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการทำวิจัยของบุคลากรโรงพยาบาลราชบุรี เพื่อหาแนวทางและทางเลือกที่จะพัฒนางาน ส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยในโรงพยาบาลราชบุรี ประชากรคือข้าราชการโรงพยาบาลราชบุรี ที่มีความรู้ระดับปริญญาตรีขึ้นไป กำลังปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลราชบุรีระหว่างการทำวิจัย ตั้งแต่ 1 มกราคม 2532 - 30 มิถุนายน 2532 จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ทัศนคติของบุคลากรโรงพยาบาลราชบุรีที่มีต่องานวิจัย มีความต้องการทำวิจัย เห็นด้วยร้อยละ 53.33 ไม่แน่ใจร้อยละ 32.38 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญที่ไม่สามารถทำวิจัยได้ เพราะขาดแรงจูงใจร้อยละ 46.19 ขาดความรู้ร้อยละ 36.67 ขาดหนังสือด้านการทำวิจัยร้อยละ 8.57 และไม่ทราบแหล่งทุนร้อยละ 8.57

ความคิดเห็นต่อความต้องการในการสนับสนุนในการทำวิจัย มีความต้องการให้โรงพยาบาลจัดอบรมหรือบรรยายด้านวิจัยร้อยละ 52.38 ต้องการจัดตั้งชมรมวิจัยร้อยละ 30.95 และต้องการทราบแหล่งทุนร้อยละ 16.66

บทนำ

นโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้กำหนดให้มีการเร่งรัดการศึกษาวิจัย ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้เล็งเห็นความสำคัญของงานวิจัย โดยได้กำหนดให้ฝ่ายวิชาการโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัย เพื่อเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2543 ทั้งนี้เพราะงานวิจัยมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับทัศนคติของบุคลากรโรงพยาบาลราชบุรี ที่มีต่อการทำวิจัย เพื่อหาแนวทางและทางเลือกในการพัฒนาส่งเสริมงานวิจัยให้แก่บุคลากรในโรงพยาบาลราชบุรีให้มีความรู้ ความสามารถทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคลากรของโรงพยาบาลราชบุรีที่มีต่องานวิจัย ศึกษาปัญหาอุปสรรค ของบุคลากรในโรงพยาบาลราชบุรีที่มีต่อการทำวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้าราชการโรงพยาบาลราชบุรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ปฏิบัติงานอยู่ระหว่างดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ 1 มกราคม 2532-30 มิถุนายน 2532 จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเอง ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ชำนาญการแล้ว มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในโรงพยาบาลราชบุรี ตอนที่ 2 ข้อมูลด้าน

ทัศนคติที่มีต่อการวิจัย ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคต่อการทำวิจัย ได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 242 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ทำกรวิจัย ได้รับแบบสอบถามสมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ได้ 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.76 ของแบบสอบถามที่ส่ง การวิเคราะห์ข้อมูลทำด้วยเครื่องสมอลกล โดยหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ทัศนคติของบุคลากรโรงพยาบาลราชบุรีที่มีต่อการทำวิจัยพบว่าต้องการทำวิจัยร้อยละ 53.33 ไม่แน่ใจร้อยละ 32.38 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 14.29 ดังรายละเอียดตารางที่ 1 เหตุผลที่ต้องการทำวิจัยคือ เพื่อความก้าวหน้าร้อยละ 60.71 เพื่อปรับปรุงงานร้อยละ 24.11 สนใจอยากทำเองร้อยละ 15.18 ดังตารางที่ 2 ความคิดเห็นต่ออุปสรรคสำคัญในการทำวิจัย ได้แก่ขาดความรู้ในการทำวิจัยร้อยละ 66.19 งานประจำมากเกินไปร้อยละ 19.05 ขาดผู้ช่วยในการทำวิจัยร้อยละ 13.33 ผู้บังคับบัญชาไม่เห็นความสำคัญร้อยละ 1.43 ดังตารางที่ 3 ต้องการให้โรงพยาบาลสนับสนุนในการทำวิจัย โดยการให้จัดอบรมหรือบรรยายทางวิชาการด้านวิจัยร้อยละ 52.38 ต้องการจัดตั้งชมรมวิจัยร้อยละ 20.95 และต้องการทราบแหล่งทุนร้อยละ 16.66 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 1 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับความต้องการทำวิจัยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ทัศนคติต่อความต้องการ การทำวิจัย	แพทย์ จำนวน	พยาบาลวิชาชีพ จำนวน	ข้าราชการอื่น ๆ จำนวน	รวม จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	16	82	14	112	53.33
ไม่แน่ใจ	10	51	7	68	32.38
ไม่เห็นด้วย	10	17	3	30	14.29
รวม	36	150	24	210	100.00

ตารางที่ 2 แสดงเหตุผลสำคัญของผู้ที่ต้องการทำวิจัย จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

เหตุผลที่ต้องการทำวิจัย	แพทย์	พยาบาลวิชาชีพ	ข้าราชการ ปริญญาตรีอื่น ๆ	รวม	
				จำนวน	ร้อยละ
เพื่อความก้าวหน้าใน- ตำแหน่งการงาน	8	51	9	68	60.71
ปรับปรุงพัฒนางาน	3	21	3	27	24.11
สนใจอยากทำเอง	5	10	2	17	15.18
รวม	16	82	14	112	100.00

ตารางที่ 3 แสดงอุปสรรคที่สำคัญในการทำวิจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ขาดผู้ช่วยในการทำวิจัย	28	13.33
ขาดความรู้ในการทำวิจัย	139	66.19
งานประจำมากเกินไป	40	19.05
ผู้บังคับบัญชาไม่เห็นความสำคัญ	3	1.43
รวม	210	100.00

ตารางที่ 4 แสดงความต้องการ การสนับสนุนงานวิจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความต้องการสนับสนุน	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการให้โรงพยาบาลจัดอบรม- หรือบรรยายวิชาการ	110	52.38
ต้องการจัดตั้งชมรมวิจัย	65	30.96
ต้องการทราบแหล่งทุน	35	16.66
รวม	210	100.00

เหตุผลที่ทำวิจัยไม่ได้ อุปสรรคที่พบคือขาดแรงจูงใจ ร้อยละ 46.19 ขาดทุนสนับสนุนร้อยละ 36.67 ไม่ทราบแหล่งทุนร้อยละ 8.57 ขาดหนังสือทางด้านการทำวิจัย ร้อยละ 8.57 ฝ่ายที่ควรสนับสนุนในการทำวิจัยได้แก่ ฝ่ายวิชาการร้อยละ 51.43 คณะกรรมการบริหารร้อยละ 27.62 ฝ่ายผู้ทำวิจัยร่วมกับฝ่ายวิชาการร้อยละ 23.81

ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัย ของผู้ตอบแบบสอบถาม 3 อันดับแรกที่สำคัญ ได้แก่

1. การจัดอบรมการทำวิจัยเสริมความรู้แก่ผู้สนใจ
2. จัดหาที่ปรึกษาการทำวิจัย
3. ควรมีสวัสดิการด้านทุนในการทำวิจัย

วิจารณ์

ข้าราชการระดับปริญญาตรีในโรงพยาบาลราชบุรี เกินครึ่งของทั้งหมด มีทัศนคติที่ดีต่อการทำวิจัย มีผู้ที่ไม่แน่ใจ ร้อยละ 32.38 จะเห็นได้ว่าถ้าได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยได้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง กลุ่มผู้ที่ไม่แน่ใจอาจพัฒนาเป็นกลุ่มที่มีความต้องการทำวิจัยต่อไปในอนาคตได้ ดังจะเห็นได้จาก มีผู้ให้เหตุผลว่าต้องการทำวิจัยเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานร้อยละ 60.71 มีความต้องการให้มีการสนับสนุนส่งเสริมงานวิจัย โดยจัดอบรมหรือบรรยายทางวิชาการเป็นอันดับ 1 ฝ่ายที่ควรส่งเสริมในการทำวิจัย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการร้อยละ 51.43 ความคิดเห็นที่สำคัญที่จะส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ นโยบายที่แน่ชัดของกระทรวงสาธารณสุข และผู้อำนวยการโรงพยาบาล ที่จะให้สวัสดิการ ให้การสนับสนุนโดยเน้นให้งานวิจัยเป็นงานหนึ่งที่สำคัญ ให้คุณแก่ผู้ทำวิจัยทั้งในแง่ความก้าวหน้าทางการทำงาน เช่น การปรับเลื่อนระดับ การพิจารณาความดีความชอบ เป็นต้น การมีสวัสดิการให้ผู้ทำวิจัยอย่างเหมาะสม ก็จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้สนใจดำเนินการวิจัย เกิดแรงจูงใจในการดำเนินการวิจัยมากขึ้น หรือควรมีนโยบายว่าทุกฝ่ายจะต้องมีงานวิจัยปีละ 1 เรื่อง การพัฒนางานวิจัยนั้นต้องพัฒนาจนสามารถนำผลงานวิจัยไปพัฒนางานบริการ เพื่อสุขภาพดีถ้วนหน้าของประชาชนได้

ฝ่ายวิชาการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตนเอง

ในบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนางานวิจัยให้แก่บุคลากรในโรงพยาบาล และจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหาร ที่จะสร้างแรงจูงใจ ดังกล่าวให้ข้าราชการในโรงพยาบาล โดยมีฝ่ายวิชาการร่วมส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. เป็นแนวทางให้โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไปในส่วนภูมิภาคนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนางานส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยในโรงพยาบาลต่อไป

2. ฝ่ายวิชาการควรจัดกิจกรรมดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการการสนับสนุนของบุคลากรในโรงพยาบาลราชบุรี

3. โรงพยาบาลราชบุรีควรมีนโยบายที่ชัดเจน เพิ่มสวัสดิการ ในการส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยอย่างจริงจัง เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัย

4. เสนอแนะให้ผลงานวิจัย สามารถให้คุณแก่ผู้ทำวิจัยได้ เช่น ให้เป็นส่วนหนึ่งของการเลื่อนขั้น และพิจารณาความดีความชอบ เป็นต้น

ข. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาหาแนวทางอื่น ๆ ในการพัฒนางานวิจัยในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค

2. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์มงคล จิตวัฒนากร ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชบุรีที่กรุณาให้การสนับสนุนอนุมัติให้ดำเนินการวิจัย และอนุญาตให้ส่งผลงานเพื่อเผยแพร่ ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์สุเทพ ชูใจ ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และสนับสนุนในการเสนอรายงานนี้ รวมทั้งเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลราชบุรีที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่าย

วิชาการทุกท่านที่สนับสนุนในการจัดพิมพ์ เตรียมต้นฉบับเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. แนวทางปฏิบัติงานโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป. พ.ศ. 2528
2. กองโรงพยาบาลภูมิภาค สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. แนวทางปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป. พ.ศ. 2531.
3. นพรัตน์ ผลาพิบูลย์ และคณะ. การศึกษาความต้องการการศึกษาต่อในสาขาเฉพาะทางการพยาบาลระดับปริญญาโทของพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน, 2530.
4. ชงยุทธ สารสมบัติ. กข.ของวัยและการพัฒนา. วารสารกระทรวงสาธารณสุข 2528 ; 4 : 170-175.
5. สุปราณี เสนาดิสัย. เหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในสภาวะการทำงานของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในประเทศไทย. วารสารการพยาบาล 2516 ; 22 : 265-267.